

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту історії, права
та міжнародних відносин

Юлія ПОДРЕЗ
«02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 032 Історія та археологія

Освітньо-професійна програма Історія та археологія

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту історії, права та
міжнародних відносин
«02» вересня 2024 р.

Голова: *Світлана МОЦАК*
кандидат педагогічних наук, доцент

Суми – 2024

Розробник:

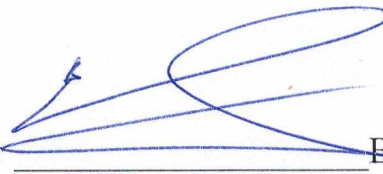
Кудінов Дмитро Валерійович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри історії України

Протокол № 1 від «29 серпня» 2024 р.

Завідувач кафедри

кандидат історичних наук, доцент

В'ячеслав ОЛЩЬКИЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Бакалавр	Вибіркова
		Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
		Лекції
		20 год.
		Практичні, семінарські
		28 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		72 год.
		Консультації:
		2 год.
Загальна кількість годин – 120		Вид контролю: залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна-дисципліна «Історична антропологія» відповідає сучасній галузі історичної науки, для якої головним об'єктом дослідження є людина, зокрема її історичні та етнічні типи. Вивчення різних підходів до дослідження ментальності, культури, повсякденності, історичної пам'яті та інших складових людського буття покликано розширити уявлення студентів про межі історичного пізнання.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історична антропологія» є ознайомлення студентів з витоками, теоретичною основою, методологією та підходами указаної наукової галузі.

Навчальна дисципліна «Історична антропологія» входить до переліку вибіркових компонентів освітньо-професійної програми (цикл професійної підготовки).

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**:

ІК 1. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

СК 13. Здатність аналізувати події і процеси національної історії у загальноєвропейському та загальносвітовому контекстах.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Історична антропологія» базується на знаннях таких дисциплін як «Середньовічна та ранньомодерна історія України», «Історія античності», «Історія Стародавнього Сходу», «Історія середніх віків і раннього нового часу». Паралельно вивчаються «Модерна історія України», «Модерна історія країн Європи та Америки» та «Історія Центральної і Східної Європи».

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

ПРН 15. Аналізувати та пояснювати суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства.

ПРН 16. Знати і розуміти основні принципи і методи історичного пізнання.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів

Розподіл балів (V семестр)

Поточний контроль										Разом	Залік	Загальна сума
Розділ 1					Розділ 2					60	30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
Поточний контроль												
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6			
Контроль самостійної роботи												
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10		

4.1. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, участі у семінарах, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

– **60 балів:** участь у *семінарах* – підготовка аналітичних звітів та доповідей і пред'явлення результатів в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань / дискусіях, виконання практичних завдань, виконання завдань тестового контролю.

– **10 балів:** опрацювання теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка рефератів, есе тощо.

– **30 балів:** залік.

Разом – **100 балів.**

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями:

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
6	Здобувач вищої освіти відповідає на всі питання семінарського заняття, розкриває зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає та в цілому правильно інтерпретує явища та процеси історії; виконує завдання, однак допускає неточності; може визначати спільні та відмінні риси понять; висловлює власну думку щодо предмету заняття, наводить аргументи на її підтвердження. Під час заняття продемонстрована ініціативність.
5	Здобувач вищої освіти відповідає на більшість питань семінарського заняття, розкриває зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає та здебільшого правильно інтерпретує явища та процеси історії; виконує завдання з неістотними помилками; може визначати спільні та відмінні риси понять; висловлює власну думку щодо предмету заняття, утім, складно підбирає аргументи на її підтвердження.
4	Здобувач вищої освіти дає відповіді на питання семінарського заняття, відтворює дефініції та пояснює зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає, проте неточно інтерпретує явища та процеси історії; завдання виконує, однак не в повному обсязі; може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу, допускаючи незначні помилки.
3	Здобувач вищої освіти дає відповіді на більшість питань семінарського заняття, відтворює дефініції загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; в основних рисах розуміє й інтерпретує явища та процеси; завдання виконує з помилками; не може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу, називаючи при цьому їх ознаки.
2	Здобувач вищої освіти дає відповіді на частину питань семінарського заняття, частково відтворює дефініції загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; помилково розуміє й інтерпретує явища та процеси; завдання виконує з помилками; не може визначати спільні та відмінні риси понять, які складають предмет порівняльного аналізу.
1	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не відповідає на питання, що винесені на розгляд, з труднощами виконує завдання, допускаючи змістовні помилки, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття.
0	Відсутність на занятті

4.2 Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента для підсумкового контролю з дисципліни (залік)

Бали	Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
21-30	A	Відмінно	Оцінка виставляється за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, творче висвітлення.
16-20	B	Добре	Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем.
11-15	C		Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, наведення з певною допомогою викладача адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем.
6-10	D	Задовільно	Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка проте відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу.
1-5	E		Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка містить певні негрубі помилки, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, невмінням навести приклади до теоретичного матеріалу.
0	FX	Незадовільно	Оцінка виставляється за неправильну, неповну відповідь, відсутність міцних знань з питань курсу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про

порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни «Історична антропологія» можуть бути:

- усний контроль. Усний контроль здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування. При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань перед усією аудиторією;

- письмовий контроль. Здійснюється за допомогою письмових робіт, які можуть бути короткочасними (15-20 хв.) і протягом усього заняття. Письмовий контроль відрізняється також глибиною діагностики (поверховий зріз чи ґрунтовний аналіз);

- тестовий контроль. Тести – спеціальні завдання, виконання (чи невиконання) яких вказує на наявність (або відсутність) у здобувача вищої освіти певних знань, умінь.

- підготовка доповідей, есе, презентацій. Передбачає виконання здобувачами вищої освіти різних форм завдань.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її постулатів.

Питання для підсумкового контролю:

1. Поняття та напрямки історичної антропології: історія ментальності, мікроісторія, історія жінок, нова культурна історія, історія ідентичності, історія пам'яті, історія ментальних аспектів політичних процесів.
2. Виникнення історичної антропології: Андре Бюрг'єр та антропологізація історії.
3. Розвиток історичної антропології у Франції: школа «Анналів», історія ментальностей Ж. Дюбі та Е. Ле Руа Ладюрі, Філіп Ар'єс, Робер Мандру, Жак Ле Гофф.
4. Розвиток історичної антропології у Великобританії: британська антропологія ХХ ст., Алан Макфарлейн та його критики.
5. Розвиток історичної антропології в Німеччині: Інститут історичної антропології, Інститут історії Товариства імені Макса Планка.
6. Постановка питання про «науковість» історії: історія як ремесло, наукова парадигма за Томасом Куном.
7. Становлення соціальної історії: конституювання історії, сепарація історії.
8. Револуція в науці: школа «Анналів» та вивчення ментальності.
9. Історіографія: проблема визначення науковості розділу історії: епістемологічний базис, «головоломка» в історії, функції історика-історіографа, зміна змістів в роботі історика, «дві історії».
10. Поняття та сутність мікроісторії: критика «великої історії», маркери та значення мікроісторії, критика.
11. Методи мікроісторії: метод мікроісторичного аналізу, «експериментальний метод» в історії, «нова біографія».
12. Мікроісторія: лабораторія історика: «історія великого плану», пошук відповідей, Проблема «складності» історичного пізнання.
13. Історія повсякденності: погляд західної історіографії: сутність та предмет історії повсякденності, розвиток історії повсякденності у Франції, Німеччині, Італії, США, Великобританії та Швеції.
14. Історія повсякденності в українській історіографії: розвиток напрямку історії повсякденності в Україні, сучасний стан розвитку історії повсякденності у вітчизняній історіографії.
15. Методологія мікроісторичного дослідження повсякденності: чинники формування методології історії повсякденності в Україні, тенденції вивчення повсякденності, міждисциплінарні та полідисциплінарні дослідження, побут в аналізі історика, біфункціональність речей, художній образ та усна історія.
16. Значення пам'яті для історичних досліджень: вивчення соціальної пам'яті, пам'ять і історія.
17. Етнічна пам'ять: колективна пам'ять народу, міфи про походження, пам'ять про героїв, «люди-пам'ять».
18. Письмова фіксація пам'яті: писемність і розвиток пам'яті, стародавні стели й документи, династична історія, пам'ять і ономастика, мнемони, мнемозина, переміщення душ, пам'ять у поглядах Платона та Аристотеля, мнемотехніка.

19. Пам'ять в епоху Середньовіччя: релігія та пам'ять, мученики та померлі, пам'ять літніх, архівізація пам'яті, теорія пам'яті.
20. Розвиток пам'яті в модерну епоху: книгодрукування й пам'ять, теорії пам'яті, Французька революція й меморіалізація, архівізація та музеїфікація.
21. Турбулентність пам'яті в XX ст.: НТР і пам'ять, колективна пам'ять, усна історія, історія історії.
22. Ладюрі й Монтайю.
23. Девіс і Франція нового часу.
24. Девіс і Мартин Герр.
25. Гінзбург, «Сир і хробаки».
26. Берк та історична антропологія.
27. Ле Гофф: етнологія та історія.
28. Бюрг'єр: історична антропологія.
29. Гуревич: історія ментальностей.
30. Тлумачення історії ментальностей.
31. Потрактування історичної антропології.
32. Історична антропологія та соціологія, та антропологія, та етнологія.
33. Роботи Гоффмана, Фуко, Бурдьє.
34. Кліффорд Гірц.
35. Прочитання істориками антропологів: Роберт Дарнтон та його критики.
36. Біографія та бібліографія Шарт'є.
37. Історіографічний контекст праць Шарт'є.
38. Категорія тексту.
39. Читання в античну епоху.
40. Читання в Середньовіччі.
41. Читання у модерну епоху.
42. Читання в другій половині XX ст.
43. Ставлення до кохання в античній Греції.
44. Еротика богів.
45. Маскуліне виховання в Давній Греції.
46. Римське уявлення про кохання.
47. Любов пізньої античності.
48. Репресована сексуальність середньовіччя.
49. Кохання в Середні віки.
50. Середньовічна поезія кохання.
51. Уявлення про кохання в епоху Відродження та бароко.
52. Галантний вік.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Історична антропологія» складається з двох розділів, які в цілому висвітлюють процеси становлення та розвитку напряму історико-антропологічних студій.

Розділ 1. Теоретичний базис та основні напрямки історичної антропології.

Розділ 2. Огляд робіт історико-антропологічного напрямку історичної науки.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Розділ 1. Теоретичний базис та основні напрямки історичної антропології

Тема 1.1. Сутність та розвиток історичної антропології.

Поняття та напрямки історичної антропології: історія ментальності, мікроісторія, історія жінок, нова культурна історія, історія ідентичності, історія пам'яті, історія ментальних аспектів політичних процесів. Виникнення історичної антропології: Андре Бюрг'єр та антропологізація історії. Розвиток історичної антропології у Франції: школа «Анналів», історія ментальностей Ж. Дюбі та Е. Ле Руа Ладюрі, Філіп Ар'єс, Робер Мандру, Жак Ле Гофф. Розвиток історичної антропології у Великобританії: британська антропологія ХХ ст., Алан Макфарлейн та його критики. Розвиток історичної антропології в Німеччині: Інститут історичної антропології, Інститут історії Товариства імені Макса Планка.

Тема 1.2. Феноменологія історії.

Постановка питання про «науковість» історії: історія як ремесло, наукова парадигма за Томасом Куном. Становлення соціальної історії: конституювання історії, сепарація історії. Революція в науці: школа «Анналів» та вивчення ментальності. Історіографія: проблема визначення науковості розділу історії: епістемологічний базис, «головоломка» в історії, функції історика-історіографа, зміна змістів в роботі історика, «дві історії».

Тема 1.3. Поняття, методологія та проблематика мікроісторії.

Поняття та сутність мікроісторії: критика «великої історії», маркери та значення мікроісторії, критика. Методи мікроісторії: метод мікроісторичного аналізу, «експериментальний метод» в історії, «нова біографія». Мікроісторія: лабораторія історика: «історія великого плану», пошук відповідей, Проблема «складності» історичного пізнання.

Тема 1.4. Мікроісторичні дослідження повсякденності.

Історія повсякденності: погляд західної історіографії: сутність та предмет історії повсякденності, розвиток історії повсякденності у Франції, Німеччині, Італії, США, Великобританії та Швеції. Історія повсякденності в українській історіографії: розвиток напрямку історії повсякденності в Україні, сучасний стан розвитку історії повсякденності у вітчизняній історіографії. Методологія мікроісторичного дослідження повсякденності: чинники формування методології історії повсякденності в Україні, тенденції вивчення повсякденності, міждисциплінарні та полідисциплінарні дослідження, побут в аналізі історика, біфункціональність речей, художній образ та усна історія.

Тема 1.5. Історія пам'яті.

Значення пам'яті для історичних досліджень: вивчення соціальної пам'яті, пам'ять і історія. Етнічна пам'ять: колективна пам'ять народу, міфи про походження, пам'ять про героїв, «люди-пам'ять». Письмова фіксація пам'яті: Писемність і розвиток пам'яті, стародавні стели й документи, династична історія, пам'ять і ономастика, мнемони, мнемозина, переміщення душ, пам'ять у поглядах Платона та Аристотеля, мнемотехніка. Пам'ять в епоху Середньовіччя: релігія та пам'ять, мученики та померлі, пам'ять літніх, архівізація пам'яті, теорія пам'яті. Розвиток пам'яті в модерну епоху: книгодрукування й пам'ять, теорії пам'яті, Французька революція й меморіалізація, архівізація та музеїфікація. Турбулентність пам'яті в XX ст.: НТР і пам'ять, колективна пам'ять, усна історія, історія історії.

Розділ 2. Огляд робіт історико-антропологічного напрямку історичної науки.

Тема 2.1. Іконічні роботи з історичної антропології.

Ладюрі й Монтайю. Девіс і Франція нового часу. Девіс і Мартин Герр. Гінзбург. «Сир і хробаки». Берк та історична антропологія.

Тема 2.2. Історична антропологія в пошуках самовизначення.

Ле Гофф: етнологія та історія. Бюрг'єр: історична антропологія. Гуревич: історія ментальностей. Тлумачення історії ментальностей. Потрактування історичної антропології.

Тема 2.3. Історична антропологія й соціальні науки.

Історична антропологія та соціологія, та антропологія, та етнологія. Роботи Гоффмана, Фуко, Бурдьє. Кліффорд Гірц. Прочитання істориками антропологів: Роберт Дарнтон та його критики.

Тема 2.4. Історія читання.

Біографія та бібліографія Шарт'є. Історіографічний контекст праць Шарт'є. Категорія тексту. Читання в античну епоху. Читання в Середньовіччі. Читання у модерну епоху. Читання в другій половині XX ст.

Тема 2.5. Сексуальність і кохання як об'єкти історико-антропологічного дискурсу.

Ставлення до кохання в античній Греції. Еротика богів. Маскулінне виховання. Римське уявлення про кохання. Любов пізньої античності. Репресована сексуальність середньовіччя. Кохання в Середні віки. Середньовічна поезія кохання. Уявлення про кохання в епоху Відродження та бароко. Галантний вік.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.
Розділ 1. Теоретичний базис та основні напрямки історичної антропології					
Тема 1.1. Сутність та розвиток історичної антропології	11	2	2	-	7
Тема 1.2. Феноменологія історії	11	2	2	-	7
Тема 1.3. Поняття, методологія та проблематика мікроісторії	11	2	2	-	7
Тема 1.4. Мікроісторичні дослідження повсякденності	13	2	2	-	7
Тема 1.5. Історія пам'яті	12	2	2	-	8
Розділ 2. Огляд робіт історико-антропологічного напрямку історичної науки					
Тема 2.1. Іконічні роботи з історичної антропології	14	2	2	-	8
Тема 2.2. Історична антропологія в пошуках самовизначення	11	2	4	-	7
Тема 2.3. Історична антропологія й соціальні науки	11	2	4	-	7
Тема 2.4. Історія читання	13	2	4	-	7
Тема 2.5. Сексуальність і кохання як об'єкти історико-антропологічного дискурсу	13	2	4	2	7
Усього годин	120	20	28	2	72

7.3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Сутність та розвиток історичної антропології	2
2	Феноменологія історії	2
3	Поняття, методологія та проблематика мікроісторії	2
4	Мікроісторичні дослідження повсякденності	2
5	Історія пам'яті	2
6	Іконічні роботи з історичної антропології	2
7	Історична антропологія в пошуках самовизначення	2
8	Історична антропологія й соціальні науки	2
9	Історія читання	2
10	Сексуальність і кохання як об'єкти історико-антропологічного дискурсу	2
Разом		20

7.4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Сутність та розвиток історичної антропології	2
2	Феноменологія історії	2
3	Поняття, методологія та проблематика мікроісторії	2
4	Мікроісторичні дослідження повсякденності	2
5	Історія пам'яті	2
6	Іконічні роботи з історичної антропології	2
7	Історична антропологія в пошуках самовизначення	4
8	Історична антропологія й соціальні науки	4
9	Історія читання	4
10	Сексуальність і кохання як об'єкти історико-антропологічного дискурсу	4
Разом		28

7.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Сутність та розвиток історичної антропології	7
2	Феноменологія історії	7
3	Поняття, методологія та проблематика мікроісторії	7
4	Мікроісторичні дослідження повсякденності	7
5	Історія пам'яті	8
6	Іконічні роботи з історичної антропології	8
7	Історична антропологія в пошуках самовизначення	7
8	Історична антропологія й соціальні науки	7
9	Історія читання	7
10	Сексуальність і кохання як об'єкти історико-антропологічного дискурсу	7
Разом		72

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Історичні пошуки ідентичності: Українсько-німецький колоквиум / Р. Козеллек, Ю. Шерпер, К. Сігов. К.: Дух і літера, 2004. 144 с.
2. Гейзінга Й. Homo Ludens. К.: Основи, 1994. 250 с.
3. Дюбі Ж. Доба соборів: Мистецтво та суспільство 980–1420 років. К.: Юніверс, 2003. 319 с.
4. Історія європейської ментальності / За ред. Петера Дінцельбахера. Львів: Літопис, 2004. 720 с.
5. Козеллек Р. Минуле майбутнє. Про семантику історичного часу. К.: Дух і літера, 2005. 380 с.
6. Козеллек Р. Часові пласти. Дослідження з теорії історії. К.: Дух і літера, 2006. 436 с.
7. Ле Гофф, Жак. Середньовічна уява. Львів: Літопис, 2007. 350 с.
8. Ariès P. Le Temps de l'histoire. Seuil, 1986. 256 p.
9. Ariès P. L'Homme devant la mort! Le Seuil, 2014). 1002 p.
10. Bourdieu P. Sur l'État. Cours au Collège de France 1989-1992. Paris: Seuil et Raisons d'agir, 2012. 672 p.
11. Burke, P. Qu'est-ce que l'histoire culturelle? Paris: Les Belles Lettres, 2022. 255 p.
12. Chartier, R. Les origines culturelles de la Révolution française. Paris: Editions du Seuil, 1990. 244 p.
13. Cherutti, Simona. Étrangers. Étude d'une condition d'incertitude dans une société d'Ancien Régime. Paris, Bayard, 2012, 302 p.
14. Cherutti, Simona. Microhistory: Social Relations versus Cultural Models? *Between Sociology and History. Essays on Microhistory, Collective Action, and Nation-Building* / Ed. by A.-M. Castrén, M. Lonkila, M. Peltonen. Helsinki, 2004. P. 17–50.
15. Ginzburg, Carlo. Miti emblematici. Morfologia e storia. Torino, G. Einaudi, 1986. Series: Nuovo politecnico, 152 p.
16. Ginzburg C. Il formaggio e i vermi. Il cosmo di un mugnaio del' 500. Turin: Einaudi, 1976. 188 p.
17. Delumeau J. Le Péché et la peur La culpabilisation en Occident (XIIIe – XVIIIe siècle). Paris: Fayard, 1983. 742 p.
18. Delumeau J. La Peur en Occident. Paris: Hachette, 2003. 607 p.
19. Duby G. L'Europe au Moyen Âge. Paris: Champs histoire, 2011. 288 p.
20. Evans-Pritchard E. E. A History of Anthropological Thought. New York: Basic Books 1981. 218 p.
21. Huizinga, J. The Waning of the Middle Ages. Providence: Cluny Media LLC. 2018. 406 p.
22. Kuhn, Thomas S. The Structure of Scientific Revolutions. Chicago: University of Chicago Press, 1996. 212 p.
23. Le Goff, Jacques. Histoire et mémoire. Paris: Folio Histoire, 1988. 416 p.

24. Le Goff, Jacques. *Le Moyen Âge et l'argent: essai d'anthropologie historique*, Paris, Perrin, 2010. 245 p.
25. Le Goff, Jacques. *Pour un autre Moyen Âge: Temps, travail et culture en Occident: 18 essais*. Paris: Gallimard, 1991. 432 p.
26. Le Goff, Jacques. *Une histoire du corps au Moyen Age*. Paris, Liana Levi, 2003. 196 p.
27. Le Roy Ladurie, E. *Montaillou, Village Occitan de 1294 à 1324*. Paris: Gallimard, 1975. 642 p.
28. Levi G. *On Microhistory. New Perspectives on Historical Writing* / Ed. by Peter Burke. Oxford, 1991. P. 93–113.
29. Mandrou, R. *Introduction à la France moderne: 1500-1640, essais de psychologie*. Paris: Albin Michel, 1989. 300 p.
30. Medick, H. *Sozialgeschichte, Alltagsgeschichte, Mikro-Historie. Eine Diskussion*. Hg. Winfried Schulze. *Was Kommt nach der Alltagsgeschichte?* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1994. S. 40–53.
31. Medick, Hans. *Weben und Überleben in Laichingen 1650-1900. Lokalgeschichte als Allgemeine Geschichte*. Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1997. 708 s.
32. Schlumbohm Jürgen, Feldtkeller Andreas, Scheutz Martin. *Lebendige Phantome. Ein Entbindungshospital und seine Patientinnen 1751–1830*. Göttingen: Wallstein Verlag, 2012. 574 s.

Додаткові:

1. Ададуров В. В одній особі він і друг, і ворог: як українці вигадували собі образ Наполеона. *Український історичний огляд*. 2022. Вип. 1. С. 49–62.
2. Ададуров В. Досвід мікроісторичного аналізу зовнішньої політики Наполеона: «ефект олітературнення» оповіді історика. *Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки*. 2008. Вип. 3. С. 284–296.
3. Ададуров В. Імпорт західних теорій і методів в українську історіографію: причини, шляхи, середовища, вплив, перспективи. *Наукові записки УКУ*. 2019. Історія, вип. 3. С. 147–161.
4. Айтов С. Новітні історично-антропологічні студії як сучасна філософія історії. *Дослідження з історії і філософії науки і техніки*. 2020. Том 29. № 2. С. 25–32.
- Верменич Я. В. Мікроісторія як проблемне поле соціогуманітарних досліджень. *Український історичний журнал*. 2010. № 4. С. 156–169.
5. Відкритість. Суспільство. Влада. Від Нантського едикту до падіння комунізму / Авт.-упоряд. Е. Ле Руа Ладюрі у співпраці з Г. Буржуа. К.: Ніка-Центр, 2008. 264 с.
6. Гонтар Т. Дослідження минулого: антропологічний підхід. *Україна–Європа–Світ*. 2009. Вип. 3.
7. Господаренко О. В. Проблема ментальності у працях М. Блока та Л. Февра: два шляхи розв'язання однієї проблеми. *Історичний архів*. 2008. Вип. 2. С. 10–17.

8. Драч О. О. Новації жіночої освіти модерної доби крізь призму мікроісторії родини (на матеріалах Російської імперії). *Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки*. 2015. № 29. С. 80–88.
9. Кирчанів М. Діапазон можливостей мікроісторії в Україні: Інший у баченні «людей другого плану». *Регіональна історія України*. 2012. Вип. 6. С. 211–222.
10. Коляструк О. А. Історія повсякденності в сучасній західній науковій традиції. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія*. 2009. Вип. 16. С. 231–238.
11. Коляструк О. А. Методологія історії повсякдення. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Історія*. 2011. № 982, вип. 44. С. 8–21.
12. Коляструк О. А. Повсякденність як об'єкт історичного дослідження: окремі методологічні зауваження. *Література та культура Полісся*. 2009. Вип. 52. С. 187–196.
13. Коляструк О. А. Предмет історії повсякденності: проблема постановки й окресленості в сучасній гуманітаристиці. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія*. 2009. Вип. 15. С. 170–173.
14. Лисенко О. Історія повсякденності як галузь наукового знання (повсякденна історія війни: методологічні нотатки). *Історія повсякденності: теорія та практика: матеріали Всеукр. наук. конф. 14-15 трав. 2010 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т історії України НАН України [та ін.]; [упоряд.: О. М. Лукашевич, Т. Ю. Нагайко; редкол.: В. П. Коцур (голов. ред.) та ін.]*. Переяслав-Хмельницький: [б.в.], 2010. С. 11–18.
15. Пирогова-Таран Л. В. Етнологія та/чи історична антропологія. *Український історичний журнал*. 2013. № 1. С. 119–124.
16. Сахновський О. Мікроісторія як напрям історичних досліджень. *Історична панорама. Спеціальність: Історія*. 2014. Вип. 18. С. 65–78.
17. Юрій М., Алексієвець Л. Архетип і ментальність через призму історії. *Україна–Європа–Світ*. 2017. Вип. 19. С. 16–24.
18. Darnton, R. *The Great Cat Massacre and Other Episodes in French Cultural History*. New York: Basic Books, 1984. 298 p.
19. Geertz, C. Deep Play: Notes on the Balinese Cockfight. *Daedalus*. 2005. Vol. 134. No. 4. Pp. 56–86.
20. Evans-Pritchard E. E. *La femme dans les sociétés primitives et autres essais d'anthropologie sociale. Cahiers d'études africaines*. Paris: Presses Universitaires de France. 1971. № 11 (41). Pp. 129–179.
21. Healey, D. *Homosexual Desire in Revolutionary Russia: The Regulation of Sexual and Gender Dissent*. Chicago: University of Chicago Press, 2001. 376 p.

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

1. Навчальні аудиторії, які обладнанні для проведення лекційних і семінарських занять.

2. Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютери, мультимедійний проектор, екран, колонки.